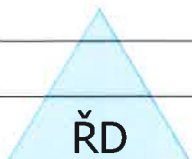

Identifikační číslo	Oblast působnosti a druh		Verze	04
ŘD_PKN_07_04	I.		Dodatky	00
Revize dokumentu	II.		Přílohy	02
Ročně	III.		Úsek platnosti	II.

Dezinfekční řád

Pardubická nemocnice

	Jméno a pracovní pozice	Znaky operativního řízení
Zpracoval	MUDr. Milan Bořek Ústavní epidemiolog	Účinnost od: 25. 8. 2017
Ověřil	MUDr. Roman Michálek náměstek léčebné péče	
	Mgr. Kateřina Součková Náměstek ošetrovatelské péče	
Schválil	MUDr. Štěpánka Fraňková ředitelka PKN	Platnost od: 15. 8. 2017
Uvolnil	Mgr. Kateřina Součková vedoucí Oddělení řízení kvality	Podpis:
Rozdělovník	OŘK, Informační portál PKN	
Platnost	Pro zaměstnance Oddělení léčebné péče a laboratoří PKN	

Obsah:

Článek	Název kapitoly	Strana
1.	Úvodní ustanovení	3
2.	Účel	3
3.	Druhy dezinfekce	3
3.1	Běžná ochranná dezinfekce	3
3.2	Ohnisková dezinfekce	3
4.	Chemická dezinfekce	4
4.1	Mechanická očista	4
4.2	Pravidla dezinfekce	4
4.3	Značení dezinfekčních roztoků	4
4.4	Značení účinnosti	4
5.	Prostorová dezinfekce	5
6.	Vyšší stupeň dezinfekce a dvoustupňová dezinfekce	5
6.1	Vyšší stupeň dezinfekce	5
6.2	Dvoustupňová dezinfekce	6
7.	Kontrola mycího a dezinfekčního procesu	6
8.	Dezinfekce rukou	6
9.	Zajištění žilních vstupů	6
10.	Dezinfekce sifonů dřezů a umývadel	6
11.	Dezinfekční program PKN a dezinfekční plán oddělení	7
12.	Přechodná a závěrečná ustanovení	7
13.	Související dokumentace	7
14.	Přílohy	7
15.	Navazující dokumenty	7

1. Úvodní ustanovení

Tento řád upravuje zásady a způsoby dezinfekce v Pardubické nemocnici, jako součást opatření k zamezení vzniku a šíření infekčních onemocnění.

2. Účel

Řád sjednocuje postupy a spektrum používaných přípravků v oblasti dezinfekce.

3. Druhy dezinfekce

3.1 Běžná ochranná dezinfekce

Provádí se jako prevence přenosu infekce v rámci běžného provozu zdravotnického oddělení.

3.2 Ohnisková dezinfekce

Provádí se při výskytu infekce. Vychází ze znalosti patogenese konkrétní nákazy, dále z mikrobiologických a epidemiologických vlastností původce nákazy. Ohnisková dezinfekce se dále dělí na průběžnou a závěrečnou. Výběr dezinfekčních prostředků, použitá koncentrace a způsob použití se řídí požadovanou účinností. Pro výjimečné epidemiologické situace může ústavní epidemiolog stanovit mimořádný dezinfekční postup.

4. Chemická dezinfekce

4.1 Mechanická očista

Mechanická očista patří mezi dekontaminační postupy, které odstraňují nečistoty a snižují počet mikroorganismů. Pokud došlo ke kontaminaci biologickým materiálem, je nutné zařadit před mechanickou očistu proces dezinfekce.

4.2 Pravidla dezinfekce

- Při použití dezinfekčních prostředků se postupuje podle návodu výrobce (koncentrace, expoziční čas, doba použitelnosti pracovního roztoku, bezpečnost práce apod.)
- Je zakázáno míchat, nebo společně používat různé dezinfekční a čistící přípravky.
POZOR! Při použití chlorových přípravků společně s kyselinami vzniká toxický plyn!
- Dezinfekční roztoky se připravují rozpuštěním odměřeného dezinfekčního prostředku v odměřeném množství vody. Připravují se pro každou směnu (8 nebo 12 hodin) čerstvé.
- Přípravky se považují za 100 % koncentrát.
- U vyššího stupně dezinfekce a dvoustupňové dezinfekce může být v druhé fázi dezinfekce využita výrobcem deklarovaná prodloužená doba použití pracovního roztoku, podle návodu výrobce (zpravidla 14 dní).
- Dezinfekční přípravky se ředí studenou vodou (do 20 °C).
- Dezinfekce se provádí omýváním, otíráním, ponořením, postřikem formou pěny nebo aerosolem. Důležité je dodržet koncentraci a dobu expozice podle návodu výrobce.

Po spotřebování dezinfekce v dávkovači je nutné dávkovač mechanicky omýt, propláchnout, osušit a doplnit

- h) Je zakázáno použití jednoho směšovače pro různé druhy dezinfekčních prostředků, pokud to pokyny výrobce zařízení výslovně neumožňují (např. u dvoukomorového směšovače).
- i) Předměty a povrchy kontaminované biologickým materiálem se dezinfikují přípravkem s virucidním účinkem. Při použití dezinfekčních přípravků s mycími a čistícími vlastnostmi lze spojit etapu čištění a dezinfekce.
- j) K dezinfekci se volí takové dezinfekční přípravky a postupy, které nepoškozují dezinfikovaný materiál.
- k) K zabránění vzniku selekce, případně rezistence mikrobů vůči přípravku dlouhodobě používanému (běžná ochranná dezinfekce ploch a povrchů) se střídají dezinfekční přípravky s různými aktivními látkami. Střídají se zpravidla dva různé přípravky v intervalu střídání jednoho měsíce.
- l) Při práci s dezinfekčními prostředky se dodržují zásady ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a používají se osobní ochranné pomůcky. Pracovníci jsou poučeni o zásadách první pomoci.
- m) Bezpečnostní listy používaných dezinfekčních přípravků musí být v listinné podobě dostupné na každém pracovišti, v elektronické formě jsou umístěny na Informačním portálu PKN.
- n) Předměty, které přicházejí do styku s potravinami, se mohou dezinfikovat pouze přípravky schválenými pro potravinářství a po dezinfekci se musí opláchnout pitnou vodou.
- o) Při použití směšovačů je dodržován plán jejich údržby podle doporučení výrobce. O údržbě směšovačů se vede evidence.

4.3 Značení dezinfekčních roztoků

- a) Originální obaly dezinfekčních prostředků jsou označeny výrobcem.
- b) Neoriginální obaly pro dezinfekční prostředek (dávkovače, odlévaný prostředek z ekonomického balení) musí mít v označení:
  1. Název
  2. Datum plnění
  3. Exspirace
  4. Podpis
- c) Nádoby s dezinfekčním roztokem se značí:
  1. Název dezinfekčního prostředku;
  2. Použitá koncentrace / čas expozice;
  3. Účel použití (nástroje, plochy, VSD apod.
  4. Den a hodina ředění
  5. Expirace (pouze u VSD)
  6. Podpis

Značení může být rozděleno (např. 1,2,3 na vývěsce + 4,5,6 na nádobě)

4.4 Značení účinnosti

A	– baktericidní
B	– virucidní
C	– sporicidní
V	– fungicidní
M	– mykobaktericidní
T	– tuberkulocidní
MRSA	– testováno na kmenech MRSA

Účinnost dezinfekčního přípravku je závislá na zvolené koncentraci a expoziční době

5. Prostorová dezinfekce

Ultrafialové záření produkované germicidními lampami. Pracovní postup se řídí návodem výrobce.

Aerosol peroxidu vodíku produkovaný vyvíjecím zařízením. Používá se standardně v oblasti operačních sálů. Dále se používá k dezinfekci prostor po izolaci pacienta a v jiných specifických epidemiologických situacích.

6. Vyšší stupeň dezinfekce a dvoustupňová dezinfekce

Výběr dekontaminačního a dezinfekčního prostředku se provádí tak, aby nedošlo k poškození zdravotnických prostředků (doporučení výrobce zdravotnického prostředku, nebo garance výrobce dezinfekčního prostředku).

Dezinfekční roztoky pro manuální dezinfekci se musí ukládat do krytých nádob k omezení odparu. Frekvence výměny vícedenních dezinfekčních roztoků se řídí návodem k použití jednotlivých přípravků.

6.1 Vyšší stupeň dezinfekce (VSD)

je určen pro zdravotnické prostředky, které nemohou být dostupnými metodami sterilizovány a používají se k výkonům a vyšetřování mikrobiálně fyziologicky neosídlených tělních dutin. Před vyšším stupněm dezinfekce se předměty očistí (strojně nebo ručně) a osuší. Pokud jsou kontaminovány biologickým materiálem, zařadí se před etapu čištění dezinfekce přípravkem s virucidním účinkem. Metoda otření endoskopu se nepovažuje za první stupeň dezinfekce. Do dezinfekčních roztoků určených výrobcem k vyššímu stupni dezinfekce se ponoří suché zdravotnické prostředky tak, aby byly naplněny všechny duté části. Při ředění a způsobu použití dezinfekčních přípravků se postupuje podle návodu výrobce. Po provedení dezinfekce se provede oplach sterilní vodou. Úspěšnost vyššího stupně dezinfekce se dokládá deníkem vyššího stupně dezinfekce.

V deníku vyššího stupně dezinfekce je uvedeno:

1. Jméno, příjmení pacienta
2. Identifikační číslo použitého zdravotnického prostředku.
3. Datum a hodina VSD
4. Mycí zařízení
5. Použitý dezinfekční přípravek
6. Koncentrace
7. Expozice
8. Datum přípravy
9. Jméno a podpis odpovědného zdravotnického pracovníka;

Zdravotnické prostředky podrobené vyššímu stupni dezinfekce se skladují maximálně 8 hodin kryté sterilní rouškou, v uzavřených a označených kazetách, nebo ve speciálních skříních. Po expiraci se před použitím opakuje pouze vyšší stupeň dezinfekce a oplach.

Při použití mycích a dezinfekčních automatů se postupuje podle návodu výrobce. Je možno používat pouze mycí a dezinfekční prostředky k tomuto účelu schválené výrobcem. Písemná nebo elektronická dokumentace se archivuje minimálně 5 let.

6.2 Dvoustupňová dezinfekce

je určena pro zdravotnické prostředky k opakovanému použití, které nelze sterilizovat a které se používají k výkonům ve fyziologicky mikrobiálně osídlených částech těla. Provádí se obdobným postupem jako vyšší stupeň dezinfekce, s následným oplachem vodou čištěnou (aqua purificata, demineralizovaná voda).

O dezinfekčních přípravcích používaných pro dvoustupňovou dezinfekci se vede zápis v deníku.

V deníku dvoustupňové dezinfekce je uvedeno:

1. Použitý dezinfekční prostředek
2. Koncentrace
3. Expozice
4. Datum přípravy
5. Identifikační číslo použitého zdravotnického prostředku, pokud je na prostředku uvedeno.
6. Jméno a podpis odpovědného zdravotnického pracovníka

Pravidla skladování zdravotnického prostředku po dvoustupňové dezinfekci jsou shodná s VSD.

7. Kontrola mycího a dezinfekčního procesu

V mycích a dezinfekčních zařízeních (myčky podložních mís a močových lahví) se provádí průběžně. Minimálně jednou za 3 měsíce se zkouší a dokumentuje metodou proteinového testu z povrchu dekontaminovaného předmětu. Písemná dokumentace se uchovává 5 let.

8. Dezinfekce rukou

K dezinfekci rukou se používají alkoholové dezinfekční přípravky na ruce s obsahem alkoholu, jako účinné látky.

Způsob dezinfekce rukou podrobně upravuje bezpečnostní karta NPK.

9. Zajištění žilních vstupů

K dezinfekci kůže v místě vpichu před zavedením permanentního žilního vstupu se přednostně používá alkoholový dezinfekční přípravek na kůži s obsahem 2% chlorhexidinu, nebo s obsahem PVP jodu. Doba expozice minimálně 1 minuta.

K mechanické očištění a dezinfekci infuzní linky při jejím rozpojení se používá k tomuto účelu schválený dezinfekční ubrousek, nebo alkoholový dezinfekční prostředek s obsahem 2% chlorhexidinu.

10. Dezinfekce sifonů dřezů a umývadel

Zdravotnické provozy, ve kterých je třeba provádět dezinfekci kanalizačních vpustí:

- operační sály, porodní sály, endoskopie, zákrokové sály
- ambulance chirurgického typu
- intenzivní péče (ARO, JIP, kardiologické jednotky),
- pooperační pokoje
- závěrečná ohnisková dezinfekce na izolacích:
  - oddělení infekční, plicní, novorozenecké, dětské, kardiologické, onkologické a dle potřeby další určená pracoviště
- klinické laboratoře- výlevky a dřezy, ve kterých se pracuje s biologickým materiálem
- lékárna – příprava léčiv

Dezinfekce kanalizačních vpustí se provádí na operačních sálech, novorozencích a v intenzivní péči denně, na ostatních odděleních zpravidla 1x týdně.

11. Dezinfekční program PKN a dezinfekční plán oddělení

Dezinfekční program PKN

Dezinfekční program PKN obsahuje pozitivní list dezinfekčních přípravků, jejich základní charakteristiku a způsob použití.

Dezinfekční přípravky, které nejsou uvedeny v dezinfekčním programu PKN, je možné používat pouze v odůvodněných případech, se schválením ústavního epidemiologa. Schválení není vyžadováno u dezinfekčních přípravků doporučených výrobcem konkrétního zdravotnického prostředku a u léčebných prostředků.

Dezinfekční program PKN, je přílohou této směrnice a je průběžně aktualizován.

Dezinfekční plán oddělení

Dezinfekční plán oddělení vychází z Dezinfekčního řádu PKN. Obsahuje minimálně výčet použitých dezinfekčních přípravků, koncentraci používaných pracovních roztoků, dobu expozice a pravidla pro přípravu dezinfekčních pracovních roztoků.

Pravidla pro přípravu dezinfekčních roztoků ve zkrácené formě (příloha č. 2) jsou umístěna v místě přípravy.

Změny v dezinfekčním plánu oddělení z důvodu výskytu epidemiologicky závažných situací jsou prováděny se souhlasem ústavního epidemiologa.

12. Přechodná a závěrečná ustanovení

Tento řád nahrazuje Dezinfekční řád Pardubické krajské nemocnice, a.s. ve verzi 2. vydaný dne 4. 11. 2014.

13. Související dokumentace

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů v platném znění.
- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče v platném znění.
- Bezpečnostní a technické listy dezinfekčních přípravků (umístěny na Informačním portálu PKN)

14. Přílohy

Příloha č. 1: Dezinfekční program PKN

Příloha č. 2: Pravidla pro přípravu dezinfekčních roztoků

15. Navazující dokument

Formulář: F_01_ŘD_PKN_07_04 – Seznámení s dokumentem